

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. No 1893-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 27.11.2024).

2. Акімова Л. М. Аспекти реалізації засад антикорупційної політики. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі*. 2018. С. 19-22.

3. Декларування. НАЗК - Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/deklaruvannya/> (дата звернення: 27.11.2024).

4. Про нас – ProZorro. Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/about> (дата звернення: 27.11.2024).

5. Гребя Р.В. Удосконалення державної антикорупційної політики. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі : *матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 12 груд. 2019 р.)*: у 2 ч. / редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. Ч. 1. С. 59–61.

6. Адміністративне право України : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. 2-ге вид. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС. 2019. С. 313–344.

Гриб Аліна Сергіївна,

курсант навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ

**Науковий керівник: Марков Михайло
Миколайович,** професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ПРОЗОРИСТЬ: ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ КОНТЕКСТІ

Корупція залишається однією з ключових проблем, що стримує розвиток економіки і знижує ефективність управлінських інститутів у багатьох країнах світу. Проте з розвитком цифрових технологій з'являються нові можливості для боротьби з корупцією, зокрема через підвищення прозорості, покращення доступу до інформації та автоматизацію публічних процесів. Впровадження технологій у державне управління стало важливим інструментом для підвищення ефективності роботи урядів, зменшення адміністративних бар'єрів і, що особливо важливо, — зниження рівня корупції.

Цифровізація сприяє проведенню реформ у державному управлінні, зменшуючи можливості для корупційних практик завдяки автоматизації процесів та створенню прозорих систем для громадського контролю. Одним із ключових інструментів є електронне урядування (e-government), яке передбачає переведення адміністративних послуг у цифровий формат. Це полегшує доступ громадян до державних послуг, забезпечує моніторинг діяльності урядів та зменшує вплив людського фактора, який часто є джерелом корупційних зловживань [1].

Міжнародний досвід свідчить, що цифровізація є ефективним засобом для боротьби з корупцією в різних країнах світу. Так, в Естонії електронне урядування охоплює майже всі сфери життєдіяльності громадян, від голосування до подачі податкових декларацій. Завдяки інтегрованій системі е-урядування країна змогла знизити рівень бюрократії та покращити управлінську прозорість. Система електронного голосування і реєстрації бізнесу дозволяє державі швидко реагувати на потреби громадян і забезпечує високий рівень довіри до урядових інститутів [2].

Крім того, еволюція блокчейн-технологій відкриває нові можливості для забезпечення прозорості у сфері публічних фінансів. Завдяки блокчейну можна створювати незмінні записи, які неможливо піддати маніпуляціям. У галузі державних закупівель ця технологія може бути використана для документування всіх етапів тендерних процесів, що унеможливує зміну результатів або підробку даних. Блокчейн також сприяє забезпеченню прозорості фінансових операцій, зменшуючи рівень корупції у фінансових та державних сферах [3].

У Сінгапурі блокчейн використовується в комерційних угодах, що сприяє забезпеченню прозорості в ділових операціях між приватним сектором і урядом. Крім того, уряд Сінгапуру активно інтегрує антикорупційні практики в усі сфери державного управління, зокрема через системи для моніторингу та контролю державних фінансів [4].

В Україні одним з найбільш успішних прикладів використання цифрових технологій для боротьби з корупцією є система Prozorro, яка дозволяє здійснювати державні закупівлі онлайн. Процес тендерів платформ і є відкритим і доступним для громадськості, що знижує рівень маніпуляцій і хабарництва у сфері державних закупівель. Тільки за перший рік після запуску платформи, завдяки впровадженню Prozorro, на державних закупівлях було зекономлено понад 2,5 мільярдів гривень [5].

В Україні успішно впроваджено електронне декларування для державних посадовців, яке дозволяє перевіряти доходи, витрати та

власність осіб, що займають державні посади. Цей інструмент допомагає запобігти конфлікту інтересів і корупційним зловживанням серед високопосадовців. Успішність електронних декларацій була підтверджена низкою міжнародних антикорупційних організацій, які визнали цей крок важливим етапом на шляху до підвищення прозорості в Україні [6].

Ще одним важливим інструментом для підвищення прозорості є відкриті дані. В Україні національні портали відкритих даних забезпечують доступ громадян до інформації про державні витрати, бюджети, тендери та публічні контракти. Згідно з даними Міністерства цифрової трансформації України, використання відкритих даних дозволяє зменшити можливості для корупційних схем, оскільки громадянське суспільство може здійснювати моніторинг та виявляти порушення [7].

Попри очевидні переваги, цифровізація в боротьбі з корупцією стикається з рядом проблем. Одним із найголовніших викликів є цифровий розрив між країнами з різним рівнем розвитку технологічної інфраструктури. Країни з низьким рівнем розвитку інформаційних технологій натрапляють на труднощі у впровадженні цифрових рішень, що може уповільнити процес боротьби з корупцією.

Перспективи розвитку цифрових технологій у боротьбі з корупцією є дуже обнадійливими. Використання штучного інтелекту та аналітики великих даних дозволить урядам та громадським організаціям здійснювати більш точний моніторинг фінансових потоків і виявляти корупційні ризики в реальному часі. В Україні, зокрема, в рамках стратегії розвитку цифрових технологій, планується активне впровадження таких інструментів як автоматизовані системи моніторингу витрат та аналізу великих даних.

Також важливою тенденцією є співпраця між урядами та міжнародними організаціями, які надають підтримку країнам, що розвиваються, у побудові інфраструктури для цифрових реформ. Ця співпраця допоможе прискорити процеси цифровізації та забезпечити більш ефективну боротьбу з корупцією [8].

Отже, цифровізація є потужним інструментом для забезпечення прозорості та боротьби з корупцією як на національному, так і на міжнародному рівні. Успішний досвід таких країн, як Естонія, Сінгапур та Україна, демонструє значні переваги від впровадження технологій для підвищення прозорості та ефективності управління. Однак для досягнення максимального ефекту важливо враховувати виклики, такі як цифровий розрив та кібербезпека, і постійно вдосконалювати технологічні системи.

Список використаних джерел

1. Електронне урядування та ІКТ як інструменти протидії корупції у контексті світового тренду прозорості публічної служби. Сергій Шевченко, Наталія Сидоренко, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/815/793>
2. Модель цифрового урядування в Естонії. Роман БУЛА аспірант кафедри політології, Львівський національний університет імені Івана Франка: <file:///C:/Users/User/Downloads/4318-D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-5011-1-10-20240903.pdf>
3. Впровадження блокчейн-технологій в економіці України: переваги та виклики: URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20(1).pdf)
4. Тенденції розвитку технології блокчейн у Сингапурі в 2024 році: URL: <https://incfine.com/ua/tendenciyi-rozvitku-tehnologiyi-blokchejn-u-singapuri-v-2023-roci/>
5. Антикорупційна діяльність ДП «Прозорро»: URL: <https://prozorro.gov.ua/anticorruption>
6. Національне агентство з питань запобігання корупції: URL: <https://nazk.gov.ua/uk/deklaruvannya/>
7. Міністерство цифрової трансформації України: URL: <https://thedigital.gov.ua/>
8. Світовий банк (2021). Підтримка цифровізації країн, що розвиваються. URL: <https://worldbank.org>

Глущенко Іван Олександрович,
курсант 3 курсу навчально-наукового
інституту № 4 Харківського національного
університету внутрішніх справ
**Науковий керівник: Калякін Сергій
Володимирович,** старший викладач
кафедри протидії кіберзлочинності
Харківського національного університету
внутрішніх справ

СУДОВИЙ РОЗГЛЯД КОРУПЦІЙНИХ СПРАВ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

У відповідь на збройну агресію російської федерації 24 лютого 2022 року Президент України видав укази, якими було запроваджено воєнний стан та оголошено загальну мобілізацію на території України.